

Beleidsplan Hendrick Hamel Museum 2022-2025

Inhoudsopgave:

	<u>Pag.</u>
Inleiding	3
1. De Ontstaansgeschiedenis van het Hendrick Hamel Museum	3
2. Zusterband met Gangjin	3
3. Hendrick Hamel Foundation en huisvesting	4
4. Positionering en Missie	4
5. ICOM-definitie en Ethische Code	5
6. Openingstijden	6
7. Doelstellingen	6
8. Doelgroepen	6
9. Bestuur en organisatie	7
10. De Collectie	7
11. Behoud en beheer	9
12. De presentatie van de collectie	9
13. Exposities en educatie	10
14. Het Depot	11
15. Veiligheid	11
16. Samenwerking met andere lokale en regionale partners	12
17. Public relations en publiciteit	13
18. Financiën	14

Het beleid voor de komende jaren: 2022-2025

1. Museumregistratie	16
2. Bestuur en organisatie	16
3. De collectie	17
4. De presentatie van de collectie	18
5. Veiligheid	18
6. Exposities en educatie	19
7. Publiciteit & promotionele activiteiten	20
8. Financiën	20
a. Inhoudelijke samenwerking met het Gorcums Museum	
b. Samenwerking met andere lokale en regionale partners	
c. Bijdrage aan het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelen en ambities	
d. Sponsoring: financieel, in natura en in diensten	
e. Bezoekersaantallen	

Inleiding

Hendrick Hamel, ontdekker van Korea

Gorinchem kent een rijke historie met illustere inwoners.

Tot hen mag zeker de zeeman Hendrick Hamel worden gerekend, die in 1630 in Gorinchem werd geboren en in 1692 overleed. Hamel zette als één van de eerste Europeanen voet aan wal in Korea en stelde als eerste zijn ervaringen op schrift. Zonder zijn 'journael' zou de wereld waarschijnlijk nog eeuwenlang niets hebben gehoord van dit land.

De scheepsboekhouder Hamel strandde in 1653 met de bemanning van het VOC jacht de Sperwer in Korea, toen het schip op weg was van Nederlands-Indië naar Decima en te pletter sloeg op de rotsen voor de kust van het eiland Jeju. Dertien jaar zouden hij en andere overlevenden van de ramp in Korea gedwongen verblijven tot hij met enkele metgezellen in 1666 naar Japan wist te ontvluchten. Daar schreef hij in de factorij Decima bij Nagasaki zijn 'Journael van de ongelukkige Voyage van 't Jacht de Sperwer'.

Hamel wordt daarom in Korea gezien als de 'ontdekker' van Korea, die het land naar het Westen van de wereld heeft ontsloten. In (Zuid) Korea staat hij te boek als een nationale held, met wie jeugdige Koreanen al op de basisschool kennis maken.

1. De Ontstaansgeschiedenis van het Hendrick Hamel Museum

Het begon allemaal in de jaren '90. Vanuit de universiteit Leiden - faculteit Koreastudies - kwam het verzoek aan het gemeentebestuur van Gorinchem of professor Tae-Jin Kim van de Chonnam National University uit Gwangju, onderzoek mocht doen in het gemeentearchief van Gorinchem.

Onderwerp: Hendrick Hamel. Men keek elkaar aan: 'Hendrick Hamel? Er is een straatje in de Lingewijk met die naam'. Verder was zo goed als niets over hem bekend. Maar professor Kim kwam en vertelde enthousiast het verhaal over Hendrick en zijn 'journael'. Met als gevolg dat men zich afvroeg of Gorinchem niet meer zou moeten weten over deze bijzondere stadsgenoot. En zou er niet 'iets' moeten komen op de plek waar zijn geboortehuis stond?

2. Zusterband met Gangjin

In 1996 bezocht een Koreaanse delegatie Gorinchem om de wortels van Hamel te volgen. Een jaar later bracht een Gorcumse delegatie een tegenbezoek aan de plaatsen waar Hamel in Korea verbleef, onder andere in Gangjin.

De hernieuwde kennismaking met Hamel leidde er in 1998 toe dat Gorinchem en Gangjin een zusterband aangingen.

Dit betekende de start van diverse activiteiten, zoals in 1999 een expositie over Koreaanse papierkunst in het Gorcums Museum.

In 2003 was het 350 jaar geleden dat Hamel in Korea strandde. Dat werd in Korea herdacht met onder meer de bouw van een replica van het schip de Sperwer. Ook Gorinchem liet zich niet onbetuigd, met een tentoonstelling in het Gorcums Museum over het werk van de belangrijke Koreaanse kunstenaar Cho Duck Hyun.

3. Hendrick Hamel Foundation en huisvesting

In 2005 werd de Hendrick Hamel Foundation opgericht met als doel: het stichten en in stand houden van 'een Hamelhuis' op of in de nabijheid van het oorspronkelijke geboortehuis van Hendrick Hamel, aan de Kortendijk in de gemeente Gorinchem. In 2008 publiceerde de Hendrick Hamel Foundation haar Masterplan Hendrick Hamel. 'Hendrick Hamel biedt de stad enorme kansen als het gaat om promotie van de stad richting bewoners, Nederlandse en buitenlandse toeristen en het regionale en nationale bedrijfsleven', aldus het plan.

Hendrick Hamel staat immers als wereldreiziger, ontdekker van Korea en schrijver van zijn Journael symbool voor avontuur en heldendom.

De strategische doelstellingen in 2008 waren onder meer gericht op:

- Gorinchem wordt Hendrick Hamelstad.
- Gorinchem wordt het centrum voor Euro-Koreanen en centrum in Nederlands-Koreaanse betrekkingen.

En verder:

- Hendrick Hamel wordt bekend onder alle Gorcumers, jong en oud.
- Gorcumers worden trots op Hamels avontuur en hun stad; zij voelen zich betrokken en praten erover.

Speerpunt in het Masterplan van 2008 is de realisatie van het Hamelhuis, een replica van het geboortehuis van Hamel.

Bouwtekeningen werden gemaakt en op 17 juni 2007 werden de definitieve bouwvergunningen door de gemeente Gorinchem afgegeven.

Het Hamelhuis - een replica van een laat 16^e eeuws pand - verrees op een stukje braakliggend terrein naast een oud winkelpand, waarvan een deel aan het complex werd toegevoegd. En rechts van het Hamelhuis verrees een appartementencomplex, waarvan op de begane grond eveneens twee expositieruimtes in gebruik werden genomen.

Het Hendrick Hamelmuseum Museum heeft drie verdiepingen en beschikt over een winkel annex koffiebar, een toiletgroep met invalidentoilet, een kantoor, een invalidenlift, een ruimte voor wisselende exposities en een Koreaanse tuin. De vaste collectie wordt gepresenteerd in drie verschillende ruimtes (de Stijkkamer, de VOC zaal en de Korea zaal).

4. Positionering en Missie

Het Hendrick Hamel Museum bekleedt een unieke positie binnen de kleine stedelijke musea in Nederland. Als enige profileert het museum zich met het verhaal van deze 'ontdekker van Korea'.

Het Hendrick Hamel Museum is een belangrijk Gorcums pareltje in het denkbeeldige cultuur-historische 'Parelsnoer', zo werd al in 2008 door een gemeentelijke werkgroep in 'het Cultureel Akkoord' verwoord. Samen met onder meer het Gorcums Museum in het monumentale oude stadhuis, de fraaie vesting rond de stad.

Ook in andere ambtelijke notities wordt het toekomstige Hendrick Hamel Museum aangehaald als belangrijke speler op cultuurhistorisch en toeristisch gebied, zoals:

De cultuurhistorische as van Gorinchem (2008): 'Er wordt wel eens beweerd dat je Gorcumers aantreft over de hele wereld. Gorcumse bedrijven leveren hun producten over de hele wereld. Denk aan Damen Shipyards, Mercon, Van Oord ACZ, enz. Van nature is de Gorcumer een nieuwsgierige ontdekkingsreiziger, wat ooit begonnen is met Hendrick Hamel. Hiermee is een authentiek uitgangspunt gevonden voor 'The Great Gorcum Discovery'.

Leisurenota Gorinchem 2008-2013: 'De Kortendijk, een mooie straat met een wat doods karakter, waar de herinnering aan Hendrick Hamel levend zal worden gehouden. Een aanlooproute ontbreekt en het is niet vanzelfsprekend er te komen. De Kortendijk kan op eenvoudige wijze wat beter 'vermarkt' worden, gezien de ligging tegen de Lingehaven en als route naar molen Nooit Volmaakt.'

Gorcum verbindt, Cultuurvisie Gorinchem (2012): 'Met 'Gorcum verbindt' als leidend concept bouwen we in samenhang aan en aantal thema's, waaronder de Martelaren van Gorcum en de 'ontdekkingsreiziger' Hendrick Hamel, vanwege verbondenheid met de stad Gorinchem en de potentiële impact op buitenlandse toeristen.'

Gorinchem de Culturele Stad, vernieuwde Cultuurvisie 2019-2022:

'Een aandachtspunt vanuit het Gorcums Akkoord is het zichtbaar maken van de Gorcumse geschiedenis en erfgoed als basis voor onze identiteit. Het gaat hier om materieel cultureel erfgoed, zoals de monumentale panden in de binnenstad, de collectie Gouden Eeuw schilderijen in het Gorcums Museum, het Hamelhuis, of de meer dan 100 kunstwerken die de buitenruimte sieren'.

Kortom, het Hendrick Hamel Museum deed en doet ertoe. En profiteert er momenteel van mee dat Gorinchem in 2021 door de ANWB is uitgeroepen tot mooiste vestingstad van Nederland.

De missie van het Hendrick Hamel Museum werd in 2020 als volgt verwoord: Het Hendrick Hamel Museum is het centrale podium in Nederland, waarop het verhaal van Hendrick Hamel en zijn "Journael" voor een breed publiek tot leven wordt gebracht. Door middel van tentoonstellingen, educatie, publieke activiteiten, wetenschappelijke bestudering en (inter)nationale uitwisseling benadrukken wij de relevantie van het Hamel Journael en de persoon Hendrick Hamel, als exponenten van belangrijk (Gorcums) historisch erfgoed.

5. ICOM definitie en Ethische Code

Het bestuur van de Hendrick Hamel Foundation onderschrijft de Ethische Code voor musea in Nederland, de basis voor de beroepsethiek in de museale sector. (actuele stand van zaken is te vinden op: www.ethischecodevoormusea.nl)

Het Hendrick Hamel Museum handelt in lijn met de uitgangspunten van de ICOM-definitie (International Council of Museums): *'Een museum is een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die ten dienste staat van de samenleving en haar ontwikkeling. Een museum verwerft, behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan de materiële*

en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoeg.'

6. Openingstijden

De openingstijden zijn: woensdag t/m zondag van 13.00 tot 17.00 uur. Tijdens de maandelijkse Culturele Zondag (2^e zondag van de maand) is het museum gratis toegankelijk.

7. Doelstellingen

De museale doelstellingen van het Hendrick Hamel Museum zijn:

I

Verzamelen van voorwerpen die een beeld geven van het dagelijks leven in de 17^e eeuw in Nederland en Korea.

Dit omvat tevens: beheer, onderzoek en verantwoorde opslag van de collectie.

II

In semi - permanente - presentaties belangstelling wekken voor:

-het verhaal van Hendrick Hamel en zijn journael, zijn zeereis en zijn belevenissen in Korea.

-Hamel's leven in zijn geboortestad Gorinchem.

III

-In tijdelijke exposities belangstelling wekken voor:

Koreaanse en Gorcumse kunst en cultuur uit verleden en heden, daarbij aansluiting zoekend bij de actualiteit.

IV

Ondersteunen van het onderwijs in Gorinchem en omgeving:

Organiseren van educatieve activiteiten bij vaste en tijdelijke exposities.

En het onderhouden van intensieve contacten met het onderwijs.

V

Het organiseren van evenementen en activiteiten ter ondersteuning van exposities, in samenwerking met culturele instellingen.

8. Doelgroepen

Het Hendrick Hamel Museum richt zich op de volgende doelgroepen:

- Bewoners van Gorinchem en regio
- De Koreaanse gemeenschap in Nederland en daarbuiten.
- Geïnteresseerden (groepen) in geschiedenis, kunst en cultuur.
- Scholen in Gorinchem en omgeving.
- Studenten van o.a. Universiteit Leiden, Hoge School Zuyd Maastricht en Koreaanse School Amsterdam.
- Toeristen en dagjesmensen.
- Het bedrijfsleven, regionaal en nationaal.

Het Hendrick Hamel Museum richt zich, samen met het Gorcums museum, in feite op het hele verzorgingsgebied van de stad Gorinchem, met zo'n 100.000 bewoners. Het Hendrick Hamel Museum ontving, voor de coronapandemie, gemiddeld ca. 1550 bezoekers per jaar (betalend en gratis). Echter na een wisseling van het Operationeel Management en het opnieuw definiëren van aandachtsgebieden (meer richten op de lokale activiteiten en samenwerking met lokale partijen) zijn de bezoekerscijfers gestegen. Voor 2022 hopen wij weer een volledig jaar aan bezoekers te kunnen rapporteren.

9. Bestuur en organisatie

Het bestuur van de Stichting Hendrick Hamel Foundation (opgericht in 2005) vormt tevens het bestuur van het Hendrick Hamel Museum.

Een aan de stichting verbonden comité van aanbeveling onderschrijft de doelstellingen van het Hendrick Hamel Museum en draagt deze publiekelijk uit.

Management

Het Hendrick Hamel Museum wordt geheel gerund door vrijwilligers.

De dagelijkse leiding is in handen van het operationeel management, thans bestaande uit twee personen, verantwoordelijk voor onder meer:

- Beheer en onderhoud van het gebouw, veiligheid en technische voorzieningen.
- Behoudt, beheer en conservering van de collectie.
- Samenstellen van wisselende exposities.
- Publiekstaken, educatie, verzorgen van rondleidingen en organiseren van evenementen.
- Public relations en publiciteit.
- Personeelszaken en aansturen van de vrijwilligers.
- Beheer van de financiën/winkelverkoop.

10. De Collectie

Totstandkoming van de collectie

Het Hendrick Hamel Museum beheert voor museale begrippen een relatief kleine collectie van verschillende eigenaren. De collectie is voornamelijk, historisch, maritiem en Koreaans van aard.

De collectie kent een korte ontstaansgeschiedenis. Zo'n 20 jaar geleden begon de Stichting Hendrick Hamel Foundation met verzamelen van voorwerpen die op de een of andere wijze getuigen van de geschiedenis van Hendrick Hamel en zijn Koreaanse avontuur.

Daarin is globaal onderscheid te maken tussen:

- Meubilair en gebruiksvoorwerpen met betrekking tot zijn geboortehuis en bedrijvigheid aan de Kortendijk.
- Voorwerpen, kaarten, meetinstrumenten en schaalmodellen die iets vertellen over de zeereis, in dienst van de VOC, naar Batavia en vandaar verder richting Japan.
- Sier- en gebruiksvoorwerpen uit Korea, waaronder Celadon aardewerk.

- Diorama's die Hamels belevenissen uitbeelden na zijn schipbreuk in Korea, aangevuld met een exemplaar van het "Hamel journael" en oude Koreaanse gebruiksvoorwerpen.

In de paragraaf 'presentatie' wordt hier nader op ingegaan.

De voorwerpen in de collectie zijn deels eigendom van het Hendrick Hamel Museum en voor een belangrijk deel in langdurig bruikleen van derden. In de bijlage 'Museale inventarisatie 2019' staan alle voorwerpen met hun bruikleengever benoemd.

Registratie

De gehele collectie van het Hendrick Hamel Museum is geregistreerd en van alle objecten bestaat een basisbeschrijving in excel. Een groot deel is gefotografeerd.

Documentatie en onderzoek

In de afgelopen jaren is door de toenmalige conservatoren onderzoek verricht naar de objecten in de collectie. De resultaten daarvan zijn vastgelegd in een gids, voor intern gebruik.

Daarin zijn niet alleen de objecten beschreven, maar wordt ook ingegaan op - onder meer - Hamels familiegeschiedenis.

Collectievorming en afstoten

Het verzamelbeleid is erop gericht alleen objecten te verwerven die bijdragen aan de doelstelling van het Hendrick Hamel Museum. Een object wordt alleen toegevoegd als het:

- een hoge attractie- of presentatiewaarde bezit
- een grote documentatiewaarde bezit voor het verhaal van Hamel of de -maritieme-geschiedenis van Gorinchem.

Het museum kent een actieve en passieve manier van verzamelen. Actief door aankoop of het aanvragen van bruiklenen. Het museum onderhoudt goede contacten met onder meer het Gorcums Museum en een aantal antiquairs en verzamelaars. Bij het aanvragen van bruiklenen ondervindt zij veel medewerking.

Het museum beschikt thans over beperkte financiële middelen voor aankopen en is daarbij afhankelijk van het resultaat van fondsenwerving en subsidie-aanvragen.

Daarom wordt altijd eerst onderzocht of een object waarop men een oogje heeft niet al in een ander museum aanwezig is en in bruikleen kan worden gevraagd.

Passieve verwerving vindt plaats door schenkingen, die met enige regelmaat plaats vinden. Bij aanschaf of schenking wordt altijd eerst onderzocht of het betreffende object in een goede conditie verkeert.

Van een voornemen tot 'ontzamelen', het afstoten van objecten, is bij het prille museum nog geen sprake. Een groot deel van de collectie heeft een plek in de vaste presentatie.

Mocht ooit overgegaan worden tot afstoting dan zal dat gebeuren volgens het museaal afstotingsbeleid zoals omschreven in de LAMO, de Leidraad voor het Afstoten van Museale Objecten.

Verzekering

Alle objecten in beheer van het museum, evenals de bruiklenen voor tijdelijke exposities, zijn 'all risk' en 'van spijker tot spijker' verzekerd bij AON.

11. Behoud en beheer

Het behoud van een goede conditie van de collectie is een voortdurend punt van aandacht. Het museum is uitgerust met een klimaatbeheersingssysteem voor het op peil houden van de juiste temperatuur en luchtvochtigheid.

Het onderhoud daarvan is in handen van De Werkendamse Verwarmings centrale BV.

Periodiek worden alle ruimtes op aanwezigheid van ongerechtigheden (zoals stof, vocht, schimmel, ongedierte e.d.) gecontroleerd. Ook worden dan de objecten gecontroleerd op hun conditie. Als daarbij problemen worden geconstateerd, zoals aanwezigheid van schimmel of houtworm volgt een traject van actieve conservering. Bovenstaande geldt ook voor nieuw binnenkomende objecten; die worden gecontroleerd en zo nodig een tijdje in quarantaine geplaatst.

De schoonmaak van het gebouw is in handen van Bravo Beheer, Gorinchem.

12. De presentatie van de collectie

In de presentatie wordt het verhaal van Hendrick Hamel verteld in drie opeenvolgende zalen.

- Stijkkamer

Het eerste vertrek is de stijkkamer. Deze geeft een beeld van de inrichting van het geboortehuis van Hamel.

Huizen in de 17e eeuw hadden een woon- werk- en slaapvertrek waar het vuur altijd brandde. De stookplaats, een zgn. Hollandse schouw heeft rijk gebeeldhouwde originele 17e eeuwse stenen staanders, ter ondersteuning van de kap. Op de kap staan drie blauwe Chinese schalen uit 17e eeuwse Wan- Li periode. Bij de schouw vinden we een haardplaat en haardgerei, zoals een haalijzer, een treeft en koperen kookketels.

De bedstee bevindt zich met opzet, vanwege de warmte, vlak bij de schouw. De bedstee is met kunstig geschaafde profielen en houtsnijwerk uitgevoerd.

In de stijkkamer staat ook een antieke 17e eeuwse linnenkast en een linnenpers uit de 19e eeuw.

In drie vitrines worden onder meer Gorcumse kleipijpen, wandegeltjes, lakenloodjes, een wijnkruik en een aardewerken olielampje getoond. Een 17e eeuwse dekenkist bevat een Gorcumse Statenbijbel.

Aan de wanden hangen schilderijen van Gorcumse schilders uit de Gouden Eeuw, zoals Rafael Camphuysen en Jan Olis en gravures uit de 16e - en 17e eeuw.

De stijkkamer is ook voorzien van replica van een 17e eeuwse muselaeer, gebouwd door Boudewijn Verhoef, een Gorcumse ambachtelijke klavecimbelbouwer.

De ramen van het Hamelhuis zijn gemaakt van kleine glas-in-lood ruitjes; de luiken voor de ramen hielden 's nachts de kou buiten.

- **VOC zaal.**

De VOC zaal geeft een beeld van de reis van Hamel op het schip De Vogel Struys naar Batavia in 1650 en vandaar in 1653 op het jacht De Sperwer naar de Nederlandse handelspost op het toenmalige Formosa. Vandaar zou het schip doorvaren naar Decima, voor de Japanse kunst. Echter, Decima zou De Sperwer nooit bereiken want De Sperwer leed schipbreuk in Korea. Aan de hand van navigatie- instrumenten, scheepsmodellen en oude zeekaarten wordt uitgelegd hoe men naar voormalig Nederlands-Indië voer. Verschillende oude prenten ondersteunen de presentatie, zoals het *Gezicht op het spinhuis te Batavia* (1682) en een voorstelling van het weeshuis en 'de Hollandse Kerk'.

- **Korea zaal.**

Aan de hand van een aantal – in Korea vervaardigde – diorama's (kijkkasten waarin de geschiedenis wordt gevisualiseerd) wordt in de Koreazaal het verhaal verteld van de belevenissen van Hamel in Korea. Het eerste diorama toont de schipbreuk en zijn gevangenneming. In het tweede worden Hamel en zijn gezelschap voorgeleid bij de koning van Korea. Het derde diorama behandelt de verbanning naar het fort in Gangjin waar Hamel zeven jaar verbleef. Het vierde diorama laat de plaats zien van waaruit Hamel in 1666, in een vissersboot, vluchtte naar Japan (handelspost Decima). In de Koreazaal bevinden zich ook vitrines met een replica van het 'Hamel's Journael', historische Koreaanse gebruiksvoorwerpen en hedendaags Koreaans aardewerk. Ook is er een model te zien van een zogenaamd Turtleship, een Koreaanse oorlogsbodem uit de 16e eeuw.

13. Exposities en educatie

Het Hendrick Hamel Museum organiseert jaarlijks diverse tijdelijke exposities, waarbij in de beginjaren de nadruk vooral lag op hedendaagse Koreaanse kunst.

De laatste jaren heeft er een verbreding plaatsgevonden naar tentoonstellingen met een meer lokaal karakter. De onderwerpen en items die worden getoond zijn van zeer uiteenlopende aard, variërend van aardewerk, kleding, schilderijen, foto's, verhalen en mensen. Er wordt ingezet op het trekken van een diversiteit aan bezoekers van jong tot oud met alle mogelijke achtergronden.

Er is wel altijd een link met Gorinchem, Korea, de 17^e eeuw of de persoon Hamel. Bij de kleine, maar met zorg ingerichte exposities wordt samenwerking gezocht met lokale partijen hetgeen het maatschappelijk draagvlak van het museum verbreedt. In 2019-2020 waren onder meer de volgende exposities te zien:

- 'TRANSMITTER', met werken in klei, van twee Koreaanse kunstenaressen: Eun-Joo Kim en Seung-Hee Shin.
- De Korea oorlog (1950-1953) met een Nederlandse en Koreaanse veteraan in de hoofdrol.

- Oude prenten van Gorcum, met nieuwe verhalen. Met als basis 55 historische prenten en landkaarten uit de collectie van Gorcumer Boudewijn Verhoef.
- Schilderijen van de Gorcumse kunstenaar Ali Stekelenburg, die onder meer de Koreaanse voorouderbeelden bij de Waterpoort uitbeeldde.
- 'Van polder tot Hollandse Waterlinie', samengesteld door de Werkgroep Vesting Gorinchem, in aanloop naar de herdenking van het rampjaar 1672.
- 'In Verscheidenheid Gelijk', een tentoonstelling met 20 schilderijen gemaakt door de Gorcumse fijnschilder Cordula-Y, waarbij fragmenten van klederdracht uit Nederland en Korea naast elkaar worden getoond, aangevuld met originele kledingstukken en accessoires uit beide landen.

Educatie en rondleidingen

Regelmatig worden voor kleine en grote groepen belangstellenden rondleidingen door het Hendrick Hamel Museum verzorgd.

De Gorcum Academie verzorgt eveneens een paar keer per jaar een rondleiding, als onderdeel van de module Hendrick Hamel.

Marleen van Zwiene van Jeugdatelier Gorcum verzorgt in het Hamelhuis regelmatig educatieve workshops voor kinderen.

14. Het Depot

Het Hendrick Hamel Museum beschikt niet over een inpandig collectiedepot.

Vrijwel de gehele collectie bevindt zich in de vaste presentatie.

Over opslag van niet tentoongestelde stukken bestaan afspraken met het Regionaal Archief Gorinchem (RAG), waar zich ook de depotcollectie van het Gorcums Museum bevindt. De ruimte is geklimatiseerd en beveiligd. Het beheer van het depot is in handen van het RAG. Dat draagt zorg voor de klimaatcontrole, de beveiligingsinstallatie en de schoonmaak. Het schoonmaken gebeurt met een vaste regelmaat door een professioneel schoonmaakbedrijf.

15. Veiligheid

Calamiteiten en -ontruimingsplan

Door het bestuur is, in samenwerking met de oud- brandweercommandant, een calamiteitenplan opgesteld. Dit beschrijft de procedures die worden gevolgd na het ontstaan van een calamiteit in of rond het museum. Denk daarbij aan onder meer: brand, ongevallen, wateroverlast, stormschade, bommelding, regionaal alarm, explosiegevaar, gaslekkage, elektrocutie en ongewenst gedrag van bezoekers. In alle gevallen is er een directe, effectieve bestrijding van de calamiteit noodzakelijk, om de gevolgen beperkt te houden.

Voor elke genoemde calamiteit zijn de alarmeringsprocedure, de wijze van bestrijden en de taken van de betrokken personen beschreven.

Het gebouw en de installaties

Het gebouw is voorzien van een brandmeldcentrale (BMC). Het bedieningstableau daarvan is geplaatst bij de receptie. Voor het detecteren van brand is het gebouw voorzien van rookmelders en handbrandmelders. Het brandmeldsysteem is aangesloten op een PAC (Particuliere Alarm Centrale) van SMC Security Monitoring System BV te Tiel.

Bij activering van het brandmeldsysteem volgt een alarmering naar een waarschuwingsadres.

Het jaarlijks onderhoud van de installatie is in handen van Pals BV te Hooge Zwaluwe.

Voor het blussen van een beginnende brand zijn in het gebouw een brandslanghaspel (begane grond) en de handbrandblussers aanwezig.

Het jaarlijks onderhoud daarvan is in handen van MEIS Bedrijfshulpverlening te Gorinchem.

Om bij een calamiteit de aanwezigen in het gebouw te alarmeren is een ontruimingsinstallatie aangebracht. Deze is uitgevoerd met een slow-whoop.

Dit is een oplopend signaal met verschillende toonhoogtes.

Deze wordt automatisch geactiveerd bij brandgevaar, maar kan ook handmatig worden ingeschakeld.

Naast de BMC bevindt zich een ontruimingsplattegrond met vluchtwegen, zo ook op de verdieping. Deze is samengesteld door MEIS Bedrijfshulpverlening

Het gebouw beschikt over een lift. Bij een brandmelding wordt de lift automatisch naar de begane grond gedirigeerd en kan dan niet gebruikt worden.

Noodverlichting

Het gebouw beschikt over noodverlichtingsarmaturen, die permanent branden. In geval van een calamiteit wijzen zij bezoekers de juiste vluchtweg en de nooduitgangen.

In de VOC-zaal bevindt zich de meterkast met de afsluiters van gas, water en elektriciteit.

Inbraak- en diefstal preventie

Het gebouw is bij de entree voorzien van een elektrisch rolscherm.

De deuren zijn voorzien van contactmelders en de ruimtes van bewegingsmelders.

De melders zijn aangesloten op de PAC (Particuliere Alarm Centrale) van SMC Security Monitoring System BV te Tiel. De alarmopvolging vindt plaats aan de hand van een lijst met waarschuwingsadressen.

Het jaarlijks onderhoud van de inbraakinstallatie is in handen van Pals BV.

Bedrijfshulpverlening

Het Hendrick Hamel Museum voldoet deels aan de eisen op het gebied van bedrijfshulpverlening. Een van de vaste vrijwilligers beschikt over een bhv diploma.

16. Samenwerking met andere lokale en regionale partners

Op verschillende terreinen werkt het museum samen met andere culturele instellingen en organisaties.

Belangrijkste partner hierbij is het Gorcums Museum. De conservatoren van de beide musea hebben regulier overleg, zowel over beleidsmatige als praktische zaken.

Concreet gaat het onder meer om:

- Advies en ondersteuning m.b.t. collectiebeheer- en ontsluiting.
- Afstemming expositiethema's en activiteiten.
- Beschikbaar stellen van bruiklenen uit de museumcollectie.
- Facilitaire ondersteuning, bijvoorbeeld m.b.t. sleutelbeheer.
- Samenwerking op het gebied van o.a. inzet en werving van vrijwilligers, publiciteit e.d.

Het Hendrick Hamel Museum participeert lokaal in het COG, het Cultureel Overleg Gorcum. Hoofden van Gorcumse culturele instellingen alsmede cultuurcoaches voor basis - en voortgezet onderwijs komen geregeld bijeen om elkaar te informeren, activiteiten af te stemmen en dergelijke.

Een jaarlijks terugkerend, gezamenlijk uitgevoerd project is de 'Nieuwkomersdag', een kennismakingsdag voor nieuwe inwoners van Gorinchem. In één dagdeel maken zij kennis met de musea, het Regionaal Archief, Bibliotheek aan Zet, de theaters en het Centrum voor Kunstzinnige Vorming.

Andere samenwerkingspartners zijn o.a.

- Hamel Museum Kangjin, Korea
- Koreaanse Ambassade in Den Haag en Nederlandse Ambassade in Korea
- Regionaal Archief Gorinchem (RAG)
- Archeologische Werkgroep Gorinchem
- Stichting Gouden Eeuw Gorcum
- Stichting Jan Janszn Weltevree, De Rijp
- De Stichting Gorcum Academie
- Stichting Vestingdriehoek
- Mooi Gorcum/Stichting City Marketing
- Historische vereniging Oud Gorcum/werkgroep vesting
- 'Korea Here we come'
- Theatergroep BISonder
- Gorkum TV
- Gorcumse geheimen / Roy Grünwald
- Stichting Culturele Route Gorinchem

17. Public relations en publiciteit

Het Hendrick Hamel Museum beschikt over een website www.hendrickhamelmuseum.nl met informatie over Hendrick Hamel en zijn journaal, tentoonstellingen, activiteiten en praktische informatie over entreekosten en openingstijden. Het museum vergroot zijn bekendheid door middel van (pers)berichten over activiteiten die zowel fysiek (per post) als digitaal (via social media) gedeeld worden.

Affiches en flyers worden lokaal en regionaal verspreid.

18. Financiën

Het Hendrick Hamel Museum ontvangt een jaarlijkse exploitatie- subsidie van de gemeente Gorinchem. Daarmee worden de grootste vaste lasten gedekt. Daarnaast ontvangt het Hendrick Hamel Foundation (Hendrick Hamel Museum) inkomsten uit:

- Sponsorinkomsten van particulieren, bedrijven en fondsen
- Incidentele projectsubsidies
- Sponsoring, vaak in natura
- Contributie Vrienden van het Hendrick Hamel Museum
- Entreegelden/museumkaart*
- Inkomsten rondleidingen
- Inkomsten uit winkerverkoop

* Het museum werkt aan een officiële museumregistratie en verwacht in 2022 te kunnen gaan deelnemen aan de Museumkaart.

Begroting 2022-2025

index:	2%
	1,02

	2022	2023	2024	2025
Bedrijfsopbrengsten				
Tickets				
Basis vanaf 2022 1.000 tickets x gemiddelde prijs € 4,90 (ex BTW) + jaarlijks met 250 tickets opgehoogd. In 2022 derhalve 1.500 tickets	€ 7.497,00	€ 8.746,50	€ 9.996,00	€ 11.245,50
Additional opbrengst museum				
Evenementen/exposities/arrangementen	€ 1.560,60	€ 1.591,81	€ 1.623,65	€ 1.656,12
Winkelverkoop (inclusief horeca)	€ 3.121,20	€ 3.183,62	€ 3.247,30	€ 3.312,24
Overige inkomsten				
1. Subsidie gemeente Gorinchem	€ 45.000,00	€ 45.000,00	€ 45.000,00	€ 45.000,00
2. Sponsoring derden (Koreaanse ambassade: NI-vertaling Hamel Journael)	€ 2.000,00			
3. Sponsoring derden (Groeneveld: Engelse vertaling Hamel Journael)	€ 2.000,00			
4. Sponsoring derden (Groeneveld: Museumregistratie)	€ 1.800,00			
5.				
Totale bedrijfsopbrengsten	€ 62.978,80	€ 58.521,94	€ 59.866,94	€ 61.213,86
Bedrijfslasten				
Huurovereenkomst Hamelhuis (Bravo Horeca B.V.; excl. BTW)	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00
Huur winkel Kortendijk 63 € 1,18 per maand	€ 14,16	€ 14,16	€ 14,16	€ 14,16
Huur parkeerplaats 2 Arkelstate	€ 600,00	€ 600,00	€ 600,00	€ 600,00
Afschrijvingen				
Electra, gas (2022: € 570,00 p/m), water (2022: € 16,66,00 p/m)	€ 7.324,42	€ 7.470,90	€ 7.620,32	€ 7.772,73
Aanpassen/verbeteren interieur museum	€ 1.040,40	€ 1.061,21	€ 1.082,43	€ 1.104,08
Inrichting exposities/evenementen (2x per jaar)	€ 5.202,00	€ 5.306,04	€ 5.412,16	€ 5.520,40
Publiciteit/promotie wisselexposities (2x per jaar)	€ 3.121,20	€ 3.183,62	€ 3.247,30	€ 3.312,24
Educatie	€ 520,20	€ 530,60	€ 541,22	€ 552,04
Collectie	€ 1.040,40	€ 1.061,21	€ 1.082,43	€ 1.104,08
Overige bedrijfskosten				
Kantoorkosten / telefonie / automatisering	€ 2.080,80	€ 2.122,42	€ 2.164,86	€ 2.208,16
Beveiliging + onderhoud installaties	€ 2.288,88	€ 2.334,66	€ 2.381,35	€ 2.428,98
Verzekering	€ 2.288,88	€ 2.334,66	€ 2.381,35	€ 2.428,98
Advieskosten	€ 416,16	€ 424,48	€ 432,97	€ 441,63
Kosten Museumregistratie	€ 1.800,00			
Kosten vrijwilligers	€ 1.060,90	€ 1.092,73	€ 1.125,51	€ 1.159,27
Schoonmaak	€ 520,20	€ 530,60	€ 541,22	€ 552,04
Onvoorzien	€ 520,20	€ 530,60	€ 541,22	€ 552,04
Overige goederen en diensten	€ 520,20	€ 530,60	€ 541,22	€ 552,04
Investering: Aanschaf camerabewaking	€ 3.100,00			
Investering: Hamel Journael's Nederlands, Engels en Koreaans	€ 9.500,00			
Totale bedrijfslasten	€ 62.959,00	€ 49.128,50	€ 49.709,72	€ 50.302,88
Begrote resultaten	€ 19,80	€ 9.393,43	€ 10.157,23	€ 10.910,98
	2022	2023	2024	2025

TOELICHTING:

Bedrijfsopbrengsten (subsidies en sponsoringen)

- 2022: Subsidie gemeente Gorinchem: € 45.000,00
- 2022: Sponsoring derden: € 5800,00

Bedrijfslasten (investeringen)

- 2022: Aanschaf systeem camerabewaking: € 3100,00
- 2022: Aanschaf Hamel Journael's in NL, Engels en Koreaans: € 9500,00

Het beleid voor de komende jaren: 2022-2025

Positionering en profilering

Al voor dat het Hendrick Hamel Museum was geopend bestond binnen Gorcum een discussie over het belang van het museum voor de stad. Wellicht ingegeven door de wat calvinistische volksaard – doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg – werd het exotische avontuur van stadsgenoot Hendrick Hamel door sommigen niet op de juiste waarde geschat. Evenmin als de bijzondere, waardevolle band die Gorinchem hiermee opbouwde met Korea en de landelijke exposure die dit voor de stad teweegbracht. Ten gevolge van de economische crisis (2007- 2011) werd de inrichting en opening van het Hendrick Hamel Museum keer op keer uitgesteld en er ontstond een financieel tekort. De financiële problemen en uitdagingen zijn met hulp van Gorcumse particulieren en stichtingen opgelost. De gemeente heeft een jaarlijkse subsidiering toegezegd. Op basis van de daaraan gestelde voorwaarden vindt in 2023 een evaluatie plaats.

Met de verbreding van het expositie aanbod en de uitroep door de ANWB “Gorinchem de mooiste Vestingstad van Nederland” wordt een toename van het aantal bezoekers verwacht. Ook de samenwerking met andere lokale instanties en de registratie in het museumregister is er op gericht meer bezoekers aan te trekken. Het bestuur en de medewerkers is er veel aan gelegen om het imago van het Hendrick Hamel Museum te versterken. Zodat Gorcumers *hun* “Hamelhuis” meer gaan waarderen en vaker gaan bezoeken. En daarmee tevens het totale bezoekersaantal verhoogt.

1. Museumregistratie

2022

Het Hendrick Hamel Museum streeft ernaar om zo spoedig mogelijk, net als het Gorcum Museum, opgenomen te worden in het Museumregister Nederland. Het beheer van het Museumregister wordt uitgevoerd door een onafhankelijke stichting LCM (Landelijk Contact van Museumconsulenten) van de NMV (Nederlandse Museumvereniging). Doel is het verbeteren van de kwaliteit van de musea, ten behoeve van het verantwoord beheer van het museale erfgoed in Nederland. Het Hendrick Hamel Museum werkt daar graag aan mee door kritisch te kijken naar de eigen organisatie en waar nodig te verbeteren en moderniseren.

2. Bestuur en organisatie

2022

Het Hendrick Hamel Museum, wordt geheel door vrijwilligers gerund en is daarom als organisatie - met name wat betreft continuïteit van de werkzaamheden - erg kwetsbaar. Immers, vrijwilligers kunnen op elk moment – om uiteenlopende redenen – stoppen, en kunnen niet zomaar worden vervangen.

Een belangrijk deel van de vrijwilligers komt beschikbaar na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. De verhoging daarvan, alsmede de afschaffing van ‘vervroegd pensioen’, maakt werving niet eenvoudiger.

Het Hendrick Hamel Museum zal in de voorliggende periode een extra inspanning moeten leveren om het aantal vrijwilligers op peil te houden en op onderdelen uit te breiden. Denk daarbij aan met name het operationeel management en baliemedewerkers. Door middel van de lokale pers, social media en samenwerking met de Vrijwilligers Vacaturebank en het Gorcums Museum gaat het Hendrick Hamel Museum hiermee aan de slag.

2022-2025

Ook deskundigheidsbevordering van de vrijwilligers is een punt van aandacht. Daarvoor zal ook de samenwerking worden gezocht met het Gorcums Museum, waar op museaal gebied veel deskundigheid aanwezig is.

3. De collectie

2022

In 2022 worden, in samenwerking met het Gorcums Museum de collectiegegevens over gezet in het – in museumland – veel gebruikte flexibele en webgebaseerde collectiebeheersysteem Axiell. Daarmee voldoet de collectieregistratie aan de thans geldende professionele normen.

Delen van de collectie zullen voor belangstellenden worden gepresenteerd op de museumwebsite. In de museumpresentatie zelf zal de bezoeker aan de hand van een eenvoudige catalogus of middels QR-codes meer te weten kunnen komen over de getoonde objecten.

2022-2025

Documentatie en onderzoek

Het onderzoek van de collectie wordt gecontinueerd teneinde het 'verhaal van Hamel' gaandeweg meer diepgang en betekenis te verschaffen.

Onze gewaarwording van 'de geschiedenis' is - met uitzondering van jaartallen - immers niet statisch, maar dynamisch en beweegt mee met de inzichten van het moment. Zo wordt thans - bij wijze van voorbeeld - heel anders dan voorheen aangekeken tegen de VOC als 'eerste multinational'. De schaduwkanten van deze organisatie liggen nu meer dan ooit onder een vergrootglas. En zo kan het Hendrick Hamel Museum een link leggen tussen verleden en heden en een rol spelen in het VOC/kolonialisme- discours.

Behoud en beheer

2022

Teneinde het behoud en beheer van de collectie waar nodig te verbeteren en te professionaliseren zal in samenwerking met de door de Gemeente Gorinchem gecontracteerde partij de klimaatinstallatie onder de loep worden genomen. Onderhoud van het systeem komt in handen van één bedrijf, wat de efficiëntie ten goede komt en prijstechnisch gunstig is. Tevens worden dataloggers geupdated waarmee, per ruimte de temperatuur en luchtvochtigheid worden gemeten en waar nodig bijgesteld.

In de komende tijd zal met behulp van een lux/UV meter het door de ramen binnenvallende licht worden gemeten, en waar nodig zal met lichtwerende folie de lichtsterkte zal worden gereduceerd.

4. De presentatie van de collectie

2022

Op 4 juni 2015 vond de officiële opening plaats van het Hendrick Hamel Museum in het Hamelhuis. De toenmalige presentatie is in de periode tot 2022 grotendeels ongewijzigd gebleven, met uitzondering van de VOC-zaal. Aanvankelijk werd deze vooral gebruikt als filmzaaltje met stoelen, waar bij gelegenheid een film over Hamel's avontuur werd vertoond, met prenten e.d. aan de wand. Later maakten de stoelen plaats voor objecten m.b.t. Hamels zeereis, zoals de scheepsmodellen en nautisch instrumenten.

(Zie hoofdstuk presentatie).

In de komende tijd (2022) wordt de presentatie waar nodig aangepast, opgefrist en voorzien van tekstbordjes waar deze nog ontbreken.

Ook moeten aanpassingen worden gedaan in de Koreazaal, zodanig dat de audiovisuele presentatie bij de diorama's weer operationeel wordt.

2022-2025

Tegelijk wordt in de komende jaren nagedacht over vernieuwing van de presentatie in de periode na 2022, met onder meer als aandachtspunt:

Verlevendiging van - met name - de stijkkamer en de VOC- zaal door middel van onder meer audiovisuele presentaties, zo mogelijk te integreren in de huidige opstelling. Het 'Hamel's Journael' biedt talloze aanknopingspunten voor het verder uitdiepen het verhaal dat in het Hendrick Hamel Museum verteld wordt.

5. Veiligheid

2022

Camerabewaking

In 2022 worden de expositiehallen van het gebouw voorzien van camera- bewaking, met een monitor bij de balie. De bewegingen van bezoekers kunnen hiermee worden gevolgd en calamiteiten in een vroeg stadium worden waargenomen. De camerabeelden worden digitaal vastgelegd en opgeslagen, zodat zij zo nodig later kunnen worden uitgelezen.

Bedrijfshulpverlening

Er wordt gewerkt aan een jaarlijkse training voor de baliemedewerkers. Zij ontvangen dan een instructie 'levensreddende handelingen' en nemen deel aan een ontruimingsoefening o.l.v. een medewerker van de brandweer.

6. Exposities en educatie

2022

In 2022 is de expositieprogrammering erop gericht om zo veel mogelijk Gorcumers kennis te laten maken met het Hendrick Hamel Museum. Het museum werkt daarin nauw samen met het Gorcums Museum, dat een grote collectie schilderijen beschikbaar stelt van de hand van de - in de stad zeer populaire - Gorcumse stadsschilder Hute Ravenswaay (1891-1972). Dit, ter gelegenheid van zijn 50^e sterfdag. Hij legde vele plekjes van Hamels geboortestad vast op het doek.

Aansluitend een expositie over de Gorcumse wijk Uitbreiding West, en de Indische buurt West II. De bouw startte in 1919. En in 1989 werd de wijk alweer gesloopt om plaats te maken voor industrie. Vlak voor de sloop legde fotograaf Marcel Köppen de wijk, een klein dorp op zich, vast. Oud bewoners halen in de expositie herinneringen op.

2022-2025

Ook in het Gorcums Museum, waarmee overleg gaat plaatsvinden over de programmering in de komende jaren, is in 2022 werk van Köppen te zien.

In de komende jaren wil het Hendrick Hamel Museum ook aandacht schenken aan Korea als cultureel fenomeen. Korea is *hot*. Denk daarbij onder meer aan de populaire K-drama series en het populaire Squid Game.

Of de film *Parasite*, die in 2019 een Oscar won, de eerste keer dat een niet-Engelstalige film de hoogste filmprijs kreeg. En ook op muziekgebied scoort Korea: K-pop, kort voor Korean Pop, is al jaren ontzettend populair.

Het Hendrick Hamel Museum wil meeprofiteren van deze populariteit door hier regelmatig aandacht aan te besteden, o.a. in kleine presentaties.

Educatie

2022

In 2022 worden voor het basisonderwijs lespakketten samengesteld die aansluiten bij het lesniveau van de verschillende groepen.

Variërend van 'Wat neem je mee op reis?' (Groep 1-3) de Gouden eeuw en de VOC/ werken met een kompas (groep 4-8) tot een leskist met lesboek (groep 5-8).

Ook worden voor jeugdige bezoekers workshops georganiseerd, zoals het maken van een schip van gekleurd papier en 'flessenpost'.

In overleg met docenten van het voortgezet onderwijs worden ook voor die leerlingen lessen en speurtochten samengesteld.

2022-2025

Voortgezet onderwijs

Het Hamel journael is een lezenswaardig boek dat voor het voortgezet onderwijs - als lesstof - talloze aanknopingspunten biedt. Denk aan de gevaarlijke tocht overzee met

hulp van primitieve nautische instrumenten, de bestuurlijke en politieke situatie in het toenmalige – in Westerse ogen – uiterst primitieve land Korea en de activiteiten van de VOC op Decima, waar Hendrick zijn “journael” schreef.

Samenwerking

In de komende tijd wordt samenwerking gezocht met de Gorcumse Cultuurcoaches voor basis – en voortgezet onderwijs. Zij leggen vanuit hun schakelpositie in het netwerk allerlei verbindingen tussen culturele partijen.

Ook bij Gorcum Inspireert wordt aansluiting gezocht, evenals bij De Spreekkamer. Als ‘ideeënmakelaar’ verbindt en bundelt De Spreekkamer creativiteit en denkkraft op het gebied van cultuur en educatie.

7. Publiciteit & promotionele activiteiten

2022-2025

Het Hendrick Hamel Museum spant zich in 2022 en komende jaren in om de spreekwoordelijke ‘museumdrempel’ te verlagen. Dat gebeurt door bekendheid te geven aan haar bestaan en de exposities, maar ook - heel basaal - door de fysieke vindbaarheid te vergroten. Het Hendrick Hamel Museum is weliswaar gevestigd nabij het stadshart, maar zit enigszins verscholen in een smal straatje. De bewegwijzering bebording naar het museum laat te wensen over en zal worden aangepakt.

In 2022 wordt in het kader van de Gorcumse Culturele Ladder door GorkumTV een promotiefilmpje opgenomen. Dat kan worden gebruikt voor de website en presentatie op You-tube

Daarnaast worden verschillende ideeën over activiteiten uitgewerkt, zoals:

- De productie van een stripalbum over het avontuur van Hendrick Hamel.
- De organisatie van een - jaarlijkse - feestelijke Hameldag op de geboortedag van Hamel.
- Aansluiten bij lokale evenementen zoals Zomerfeest, Havendag en Botenbeurs.
- In samenwerking met St. Gorcumse Literatuurprijs uitschrijven van een Hamel-ontdekkingsprijs: ‘schrijf je eigen avontuurlijke verhaal’.

8. Financiën

2022-2025

Het Hendrick Hamel Museum is voor het verkrijgen van haar jaarlijkse gemeentelijke subsidie (thans € 35.000) gehouden aan een aantal prestatievoorwaarden.

Deze voorwaarden luiden als volgt:

Prestatievoorwaarden

Aan de subsidie voor het Hendrick Hamelmuseum ter grootte van € 35.000 zijn de navolgende prestatievoorwaarden verbonden:

- Het resultaat van de intensivering van de inhoudelijke samenwerking met het Gorcums Museum aantonen, waarbij het resultaat ten opzichte van de evaluatie 2020 zoveel als mogelijk SMART in beeld moet worden gebracht.
- De mate en wijze van samenwerking met regionale en lokale culturele (erfgoed) partners aantonen, waarbij de resultaten ten opzichte van de evaluatie 2020 zoveel als mogelijk SMART in beeld moeten worden gebracht.
- Aantonen in welke mate het Hendrick Hamel Museum bijdraagt aan het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelen en ambities voor:
 - cultuur (cultuurvisie met speerpunten cultureel erfgoed, cultuureducatie en -participatie);
 - toerisme (toename aantal, verblijfstijd en herhaalbezoek dagtoeristen);
 - en internationale betrekkingen.
- Het resultaat aantonen van het realiseren van substantiële structurele alternatieve sponsoring (inclusief de sponsoring in natura en diensten om niet).
- Het aantal betalende en niet-betalende bezoekersaantallen aantonen ten opzichte van voorgaande jaren, waarbij de Zuid-Koreaanse bezoekers separaat worden geteld.

Bestuur en medewerkers van het Hendrick Hamel Museum spannen zich in om aan alle voorwaarden te voldoen. Gehinderd door de gevolgen van de coronacrisis, maar vol goede moed is men in het afgelopen jaar aan de slag gegaan. Zodoende kunnen we nu SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden) aantonen welke positieve veranderingen in de afgelopen periode zijn gerealiseerd.

8a. Inhoudelijke samenwerking met het Gorcums Museum

Die vindt plaats op onder meer de volgende onderwerpen:

- Advies en ondersteuning op het gebied van collectiebeheer en -ontsluiting. De collectiegegevens van het Hendrick Hamel Museum worden met hulp van het Gorcums Museum overgezet in het web gebaseerde collectiebeheersysteem Axiell. Ook in geval van collectie uitbreiding, opslag en/of onderhoud van de collectie weten de beide musea elkaar te vinden en wordt gebruik gemaakt van de expertise van de collectiemedewerkster.
- Afstemming expositiethema's en activiteiten: Exposities in 2022 en begin 2023 zijn gericht op 'de Gorcumer', die het Hendrick Hamel Museum nog moet gaan ontdekken. Daarbij wordt onder meer fotowerk getoond van Marcel Köppen, die dit jaar ook in het Gorcums Museum een prominente tentoonstelling krijgt. De zomerexpositie staat in het teken van de schilder H.A. Ravenswaaij n.a.v. zijn 50^e sterfdag. Hierin wordt nauw samengewerkt met het Gorcums Museum, dat een groot aantal schilderijen in bruikleen geeft. Over de programmering in de komende jaren wordt overleg gevoerd met de conservator van het Gorcums museum.
- Op het gebied van bedrijfsveiligheid en klimaatbeheersing heeft het Hendrick Hamel Museum wens om aanschaf en onderhoud van apparatuur/installaties onder te brengen bij hetzelfde bedrijf al waar het Gorcums Museum mee werkt, wat de efficiëntie ten goede komt en mogelijk kosten kan besparen.
- Ook vindt samenwerking plaats op het gebied van werving van vrijwilligers ('we vissen in dezelfde vijver') en museum promotie. Het managementteam van het

Hendrick Hamel Museum heeft o.a. hierover regelmatig overleg met de conservator Lisette Colijn van het Gorcums Museum. Het Gorcums Museum verzorgt, ter ondersteuning van de vrijwilligers, thans ook een stukje 'sleutelbeheer' van het Hendrick Hamel Museum. Ook wordt er gekeken naar gezamenlijke trainingdagen voor vrijwilligers en een jaarlijks dagje uit.

8b. Samenwerking met andere lokale en regionale partners

Museum het Hendrick Hamel Museum werkt samen met o.a.:

- Regionaal Archief Gorinchem (RAG), onder meer op het gebied van depotgebruik, maar ook voor beschikbaar stellen van kennis en materiaal voor komende exposities.
- De stichting Gorcum Academie en 'Gorcumse Geheimen': Bedenker en presentator Roy Grünwald neemt in het Hendrick Hamel Museum zijn maandelijkse tv-programma (voor Gorcum TV) op.
- Stichting Gorinchem Citymarketing/Mooi Gorcum: regelmatig vindt informeel contact plaats met onder meer Marion Levering en Agnes de Jong. In de komende tijd zal gestructureerd overleg gaan plaatsvinden om het Hendrick Hamel museum meer dan thans onderdeel te maken van de beleidsvoornemens en promotionele activiteiten van de Stichting Gorinchem Citymarketing. In haar meerjarenplan 2021-2033 wordt het Hendrick Hamel Museum, samen met het Gorcums Museum, al wel genoemd als lokale partner.
- Historische vereniging Oud-Gorcum.
Eén van de bestuursleden van de vereniging, Rob Kreszner is tevens adviseur bij het Hendrick Hamel Museum. Als oud-conservator van het Gorcums Museum brengt hij de nodige kennis en ervaring mee. Middels het blad Oud Gorcum Varia zal het Hendrick Hamel Museum in 2022 gepromoot worden en Oud Gorcum organiseert een lezing bij de expositie over 'West'. De werkgroep Vesting van Oud-Gorcum organiseerde in 2021 een expositie in het Hendrick Hamel Museum.
- Theatergroep BISonder
Overleg is gaande om samen met de Gorcumse theatergroep BISonder in augustus 2022 een feestelijke Hameldag te organiseren, waarbij de acteurs op een bijzondere manier het avontuur van Hamel uitbeelden.

8c. Bijdrage aan het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelen en ambities:

Cultureel erfgoed, cultuureducatie en participatie:

Het Hendrick Hamel Museum is bij uitstek een representant van Gorcums Cultureel Erfgoed. Dat begint al bij het pand zelf, geheel gebouwd in de stijl van de tijd waarin Hamel leefde. Als jongeman van 20 jaar vertrok hij voor de VOC naar Japan, maar zijn reis zou een heel andere wending krijgen. Zijn avontuur leest als een spannend

jongensboek, en is tegelijk uitermate leerzaam. Het Hendrick Hamel Museum brengt zijn verhaal in beeld. “Hamel’s journael” kan in het voortgezet onderwijs worden gebruikt om actuele thema’s zoals de VOC en haar ‘helden’ en slavernij (wat in Korea heel normaal was) nader te bestuderen en bespreken. Contacten met het onderwijs hierover zijn in voorbereiding. Bestuur en medewerkers spannen zich in om bewoners van Gorinchem en regio - jong en oud - zoveel mogelijk te betrekken bij hún Hendrick Hamel en hen zijn avontuur te laten meebeleven.

Toerisme

Het Hendrick Hamel Museum is een belangrijke speler op het gebied van toerisme. De coronapandemie zorgde in de afgelopen tijd echter voor een enorme dip in het bezoekersaantal. Maar vóór het reisverbod werd het museum steeds vaker bezocht door Koreanen, zowel uit het land zelf als uit de Koreaanse gemeenschap in Nederland.

Ook de verkiezing van Gorinchem tot mooiste vestingstad van Nederland hielp in 2021 om het Hendrick Hamel Museum (binnenlands) toeristisch op de kaart te zetten. De bezoekers zijn zonder uitzondering enthousiast over het museum.

Internationale betrekkingen

Het Hendrick Hamel Museum onderhoudt contact met, en werkt waar nodig samen met, de Nederlandse Ambassade in Korea en de Koreaanse ambassade in Nederland. Ook zijn er contacten met Het Hamelmuseum in Kangjin. Met enige regelmaat bezoekt een bestuurslid Korea en haalt daar de banden met Gorinchem aan.

Er is ook jaarlijks contact met de Stichting Jan Janszn. Weltevree uit De Rijp.

Ook zij hebben contacten in Korea die voor het Hendrick Hamel Museum profijtelijk zijn.

8d. Sponsoring: financieel, in natura en in diensten

Het Hendrick Hamel Museum wordt, naast de jaarlijkse donaties van de Stichting Vrienden van Hendrick Hamel, met name in natura en diensten gesponsord voor onder meer:

- Het onderhoud van de tuin
- Drukwerk, i.v.m. exposities
- Fotoreportages tijdens exposities en detailfoto’s van museum items
- Schoonmaakwerkzaamheden
- Kleine reparaties en aanpassingen
- Content plaatsen op digitale schermen

Het Hendrick Hamel Museum is in zijn voortbestaan in belangrijke mate afhankelijk van sponsoring, financieel en in natura.

Het bestuur zal zich in de komende tijd een extra inspanning getroosten om nieuwe bedrijven aan het museum te binden.

Ook de - betalende - Vrienden van het Hendrick Hamel Museum vragen om extra aandacht.

8e. Bezoekersaantallen

Het Hendrick Hamel Museum registreert bezoekers in twee categorieën: betalend en niet betalend.

De bezoekersaantallen van de afgelopen jaren zijn:

2019: 1.544

2020: 1.390 (6 maanden, met 1 covid onderbreking)

2021: 1.149 (7 maanden, met twee Covid onderbrekingen)

In de afgelopen paar jaar was het museum regelmatig dicht vanwege de lockdowns. Maar dankzij interessante exposities, drukbezochte openingen en publiciteit bleef het bezoekersaantal redelijk op peil.

In de komende tijd zullen niet alleen de aantallen bezoekers worden geteld, maar ook middels een mini-enquête gevraagd naar hun land en plaats van herkomst.

+--+--+